

АКТУАЛЬНИЙ КОМЕНТАР

НОВИЙ ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ РРО

18 ЖОВТНЯ НАБРАВ ЧИННОСТІ НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА КНИГ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ», ЯКИМ БУЛО ЗАТВЕРДЖЕНО НИЗКУ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ. ЯКІ ЗМІНИ У ПРАВИЛАХ КОРИСТУВАННЯ РРО ЧЕКАЮТЬ НА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ЙОГО ПРИЙНЯТТЯМ? ПРО ЦЕ ЧИТАЙТЕ У СТАТТІ.

Ігор Кушнар'єв, голова Громадської Колегії з питань боротьби з корупцією Всеукраїнської громадської організації «Асоціація сприяння правовій діяльності».

Затверджено. Наказом Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження нормативно-правових актів щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій» від 28.08.2013 р. № 417 (далі – Наказ № 417) затверджено чотири наступні порядки, що регулюють процедуру реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО).

1. Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, які застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги).

2. Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, які застосовуються для реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

3. Порядок реєстрації та ведення розрахункових книжок (далі – РК), книг обліку розрахункових операцій (далі – КОРО).

4. Порядок опломбування реєстраторів розрахункових операцій.

Втратили чинність. Вищеперераховані документи замінюють собою відповідні акти, затверджені наказами Державної податкової адміністрації України (далі – ДПАУ) від 01.12.2000 р. № 614 та від 12.02.2004 р. № 87, які подаємо нижче.

1. Порядок реєстрації, опломбування та застосування реєстраторів розрахункових операцій за товари (послуги), затверджений наказом ДПАУ від 01.12.2000 р. № 614.

2. Порядок реєстрації та ведення книг обліку розрахункових операцій і розрахункових книжок, затверджений наказом ДПАУ від 01.12.2000 р. № 614.

3. Порядок реєстрації, опломбування та застосування реєстраторів розрахункових опе-

рацій з купівлі-продажу іноземної валюти, затверджений наказом ДПАУ від 12.02.2004 р. № 87.

Положення цих документів втратили чинність з 18 жовтня.

Лишаються чинними. Залишається чинним Положення про форму та зміст розрахункових операцій, затверджене наказом ДПАУ від 01.12.2000 р. № 614, а отже форма та зміст касового чека не змінюються. Крім того, не втрачає чинності Положення про форму та зміст розрахункових документів, форма № ЗВР-1 «Звіт про використання реєстраторів розрахункових операцій (розрахункових книжок)» та Порядок подання звітності, пов'язаної із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій або використанням розрахункових книжок, затверджені наказом ДПАУ від 01.02.2000 р. № 614.

Нові форми документів. Одне з головних нововведень, на яке слід звернути увагу користувачам РРО – нові форми заяв, посвідчень та довідок, які необхідні для реєстрації та користування РРО.

Зокрема, Порядком реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, які застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги) затверджено форми:

- заяви про реєстрацію РРО;
- реєстраційного посвідчення;
- довідки про резервування фіскального номера РРО;
- заяви про скасування реєстрації РРО;
- рішення про скасування реєстрації РРО;
- довідки про скасування реєстрації РРО.

Порядком реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, які застосовуються для

реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, запровадив форми:

- заяви про реєстрацію PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- довідки про резервування фіскального номера PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- реєстраційного посвідчення PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- заяви про скасування реєстрації PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- довідки про скасування реєстрації PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- рішення про скасування реєстрації PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- заяви про реєстрацію журналу використання PPO з купівлі-продажу іноземної валюти;
- журналу використання PPO з купівлі-продажу іноземної валюти.

Порядок реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій запровадив форми:

- КОРО на PPO;
- КОРО на господарську одиницю;
- заяви про реєстрацію КОРО та/або РК;
- заяви про скасування реєстрації КОРО;
- рішення про скасування реєстрації КОРО;
- реєстраційної сторінки РК.

Нарешті Порядком опломбування реєстраторів розрахункових операцій визначено форми довідки про опломбування PPO та звіту про використання засобів контролю.

Реєстрація PPO. Дія нового Порядку реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, які застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), як і його попередника, поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які використовують PPO для здійснення розрахункових операцій в готівковій та/або безготівковій формі. Виключенням є лише PPO, що застосовуються для реєстрації операцій із купівлі-продажу інвалюти: вони регулюються окремим Порядком.

Слід одразу зазначити: **реєстратори, зареєстровані за старими правилами до 18 жовтня** (дати набрання чинності новим Порядком), **перереєструвати не доведеться.** Про це не

має жодної згадки ні в тексті Наказу № 417, ні в переліку підстав для перереєстрації PPO, тому жодних причин для перереєстрації PPO, зареєстрованих за колишніми правилами, немає. Нові правила реєстрації PPO набрали чинності лише 18 жовтня, тож і застосовувати їх необхідно тільки в тому випадку, якщо PPO реєструвалися після цієї дати.

Реєстрація PPO тепер проводиться за основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків, а не за його місцезнаходженням, як це було раніше.

Суб'єкт господарювання – платник податку на прибуток, який має відокремлені підрозділи, що розташовані на території іншої, ніж такий суб'єкт, територіальної громади та є платниками податку на прибуток, може реєструвати PPO за місцезнаходженням таких відокремлених підрозділів. Але це право не поширюється на суб'єктів, які прийняли рішення про сплату та/або сплачують податок на прибуток консолідовано.

Пакет документів, який необхідно подати до органів Міністерства доходів і зборів для реєстрації PPO згідно з Наказом № 417, включає:

- реєстраційну заяву;
- копію документа, що підтверджує право власності й користування PPO;
- копію документа на право власності або іншого документа, що дає право на розміщення господарської одиниці (пункту продажів), в якій використовуватиметься PPO;
- копію договору з центром сервісного обслуговування (далі – ЦСО) про техобслуговування та ремонт PPO.

Реєстрація PPO здійснюватиметься на підставі заяви форми № 1-PPO. Зауважимо, що прийняті згідно з Наказом № 417 правила враховують вимоги Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР в частині подання податківцям PPO-звітності в електронній формі, тож передбачено, що заява за формою № 1-PPO може подаватися не тільки в письмовій, як це було раніше, але також в електронній формі. Це дозволяється тим суб'єктам господарювання, які уклали з Міндоходів договір про визнання електронних документів та включені до системи подання податкових документів в електронному вигляді.

Положення про форму та зміст розрахункових операцій, затверджене наказом ДПАУ від 01.12.2000 р. № 614, залишається чинним, а отже форма та зміст касового чека не змінюються.

Крім того, не втрачає чинності Положення про форму та зміст розрахункових документів, форма № ЗВР-1 «Звіт про використання реєстраторів розрахункових операцій (розрахункових книжок)» та Порядок подання звітності, пов'язаної із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій або використанням розрахункових книжок, затверджені наказом ДПАУ від 01.02.2000 р. № 614.

До заяви про реєстрацію РРО додаються скановані копії документів, необхідних для здійснення цієї процедури. У разі подання реєстраційної заяви в паперовому вигляді суб'єктом господарювання в органі Міндоходів одночасно пред'являються також їх оригінали. Якщо ж суб'єкт подає електронну заяву, оригінали таких документів пред'являються разом із довідкою ЦСО про опломбування РРО та актом введення в експлуатацію.

Реєстраційні заяви, подані в електронному вигляді, розглядаються органами доходів і зборів в такому самому порядку

та в такі ж строки, як і заяви, подані у паперовому вигляді. Але у разі подання заяви в електронному вигляді суб'єкт господарювання має можливість отримати довідку про резервування фіскального номера РРО та копію реєстраційного посвідчення засобами телекомунікаційного зв'язку на адресу своєї електронної пошти. Для цього в реєстраційній заяві треба зазначити спосіб отримання таких документів: в електронному вигляді на електронну пошту, адресу якої зазначено в заяві, або безпосередньо в органі доходів і зборів.

Новими правилами реєстрації РРО значно розширено перелік підстав для відмови в реєстрації. Тепер відмовити в реєстрації РРО можливо якщо:

- РРО вже зареєстрований;
- модель (модифікацію) РРО не включено або включено з Державного реєстру РРО;
- РРО не відповідає сфері застосування, зазначеній в реєстраційній заяві;
- ЦСО не має права на технічне обслуговування та ремонт РРО у зв'язку з відсутністю договору з виробником (постачальником) такого РРО;
- документи подано не в повному обсязі;
- в органі доходів і зборів наявні відомості про анулювання ліцензії на право здійснення відповідної господарської діяльності;
- відсутній документ на право власності або інший документ, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися РРО;
- суб'єкта господарювання не включено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

- суб'єкт господарювання не перебуває на обліку в органі доходів і зборів, до якого подано документи на реєстрацію РРО;

- суб'єкт господарювання або його відокремлені підрозділи не перебувають на обліку в органі доходів і зборів за адресою господарської одиниці, де буде використовуватися РРО.

У разі відсутності підстав для відмови посадова особа органу доходів і зборів не пізніше двох робочих днів з дня надходження документів приймає рішення про можливість реєстрації РРО, формує

та резервує фіскальний номер РРО в інформаційній системі Міндоходів та видає суб'єкту господарювання довідку про резервування фіскального номера РРО за формою № 2-РРО, яка дійсна протягом п'яти робочих днів з дати її видачі/надсилання суб'єкту господарювання. Довідка може бути надіслана в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку на електронну адресу ЦСО, зазначену в реєстраційній заяві, у разі включення такого ЦСО до системи подання податкових документів в електронному вигляді.

Слід зазначити, що нові правила зобов'язують Міндоходів для інформування суб'єктів господарювання щодаки оприлюднювати на своєму веб-сайті (minrd.gov.ua)

Реєстрація РРО тепер проводиться за основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків, а не за його місцезнаходженням, як це було раніше.

Суб'єкт господарювання – платник податку на прибуток, який має відокремлені підрозділи, що розташовані на території іншої, ніж такий суб'єкт, територіальної громади та є платниками податку на прибуток, може реєструвати РРО за місцезнаходженням таких відокремлених підрозділів. Але це право не поширюється на суб'єктів, які прийняли рішення про сплату та/або сплачують податок на прибуток консолідовано.

дані щодо:

- фіскальних номерів РРО із зазначенням найменування суб'єкта господарювання (прізвища, імені, по-батькові), дати реєстрації РРО, а також номера останньої КОРО, зареєстрованої на такий РРО, та дати її реєстрації;

- фіскальних номерів РРО, реєстрацію яких скасовано за заявою суб'єкта господарювання або з ініціативи органів доходів і зборів, із зазначенням найменування суб'єкта господарювання (прізвища, імені, по-батькові), дати, причини та підстави для скасування реєстрації РРО.

Протягом п'яти робочих днів з дати видачі/надсилання довідки про резервування фіскального номера суб'єкт господарювання повинен забезпечити переведення РРО у фіскальний режим роботи: занесення фіскального номера до фіскальної пам'яті РРО, персоналізацію та опломбування РРО в ЦСО. Для завершення процедури реєстрації суб'єкт господарювання до закінчення терміну дії довідки про резервування

фіскального номера надає до органу доходів і зборів копію довідки про опломбування РРО та акт введення в експлуатацію РРО.

Реєстрація РРО проводиться не пізніше наступного робочого дня після отримання належним чином оформлених документів. Суб'єкту господарювання видається реєстраційне посвідчення РРО за формою № 3-РРО.

Персоналізація РРО. Поняття персоналізації РРО є абсолютно новим для суб'єктів господарювання. За новими правилами, персоналізація РРО – процедура, під час якої на підставі даних щодо фіскального номера РРО, заводського номера РРО, ідентифікаційного номера РРО (для РРО з контрольною стрічкою в електронній формі (далі – КСЕФ)/ ідентифікаційного номера модема (для РРО, що друкують контрольну стрічку) та ідентифікаційного номера спеціалізованого пристрою, призначеного для реалізації функцій захисту інформації від модифікації та перегляду, відбувається ідентифікація РРО в системі обліку даних РРО Міністерства доходів і зборів України.

Персоналізація РРО здійснюється для однозначного визначення РРО в системі обліку даних Міндоходів за допомогою системи унікальних номерів та виконується ЦСО:

- після присвоєння фіскального номера;
- у разі зміни фіскального номера РРО або ідентифікаційного номера модема (для РРО, що друкують контрольну стрічку), або ідентифікаційного номера РРО (для РРО з КСЕФ), або ідентифікаційного номера модуля безпеки.

Введення РРО в експлуатацію. Передбачено, що введення РРО та зовнішніх модемів в експлуатацію, їх технічне обслуговування та ремонт здійснюються ЦСО виключно на підставі договорів про технічне обслуговування та ремонт РРО, укладених із суб'єктами господарювання.

Під час опломбування РРО із зовнішнім модемом ЦСО перевірятиме наявність зазначення моделі (модифікації) РРО в експлуатаційній документації зовнішнього модема, для експлуатації з яким він призначений. Зовнішній модем має бути підключений безпосередньо до РРО. Корпус зовнішнього модема повинен бути опломбований виробником або ЦСО. Допускається підключення електронного контрольно-касового реєстратора (далі – ЕККР) до зовнішнього модема та зовнішнього модема до керуючого пристрою для ЕККР.

Після опломбування ЦСО видає (або доповнює) суб'єкту господарювання довідку про опломбування РРО за формою № 1-ЦСО.

Перевірки РРО. Перелік підстав для проведення перевірки органами Міндоходів відповідності конструкції та програмного забезпечення РРО документації виробника, у тому числі перевірки програмного забезпечення, поповнився кількома новими пунктами. Відтепер таку перевірку проводитимуть, зокрема, у разі:

- закінчення строку використання засобів контролю;
- встановлення факту внесення до належним чином опломбованого РРО непередбачених документацією виробника змін до конструкції чи програмного забезпечення.

Реєстрація КОРО. Порядком реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій закріплено, що заява про реєстрацію КОРО на господарську одиницю відтепер подається за фіксованою формою № 1-КОРО, а не просто в письмовій довільній формі, як це було раніше. Для реєстрації першої та наступних КОРО на господарську одиницю в органі доходів і зборів суб'єкт господарювання, крім заяви, повинен подати копію документа на право власності або іншого документа, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися КОРО та КОРО на господарську одиницю.

При реєстрації КОРО для тих суб'єктів господарювання, які включені до системи подання податкових документів в електронному вигляді, також передбачена можливість подавати заяви про реєстрацію КОРО на РРО в електронній формі засобами телекомунікаційного зв'язку. Строки та порядок розгляду таких заяв, як і при реєстрації РРО, нічим не відрізняються від випадків подачі паперових документів.

Деяко змінилися підстави для відмови в реєстрації КОРО. Відмовити суб'єкту в реєстрації КОРО органи Міндоходів можуть у випадку якщо:

- відсутня реєстрація РРО в органі доходів і зборів (у разі реєстрації КОРО на РРО);
- документи подано не в повному обсязі;
- в органі доходів і зборів наявні відомості про анулювання ліцензії на право здійснення відповідної господарської діяльності;
- в органі доходів і зборів наявні відомості про скасування реєстрації РРО (у разі реєстрації КОРО на РРО);
- суб'єкт господарювання не перебуває на обліку в органі доходів і зборів, до якого подано документи;
- припинено або скасовано документ на право власності або інший документ, що дає право на розміщення господарської одиниці, де має використовуватись КОРО;
- суб'єкта господарювання не включено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;
- суб'єкт господарювання або його відокремлені підрозділи не перебувають на обліку в органі доходів і зборів за адресою господарської одиниці, де використовуватиметься КОРО.

Зауважимо, що дані щодо фіскальних номерів КОРО та фіскальних номерів РРО, реєстрацію яких скасовано, Міндоходів також зобов'язане публікувати на своєму веб-сайті.